

Република Србија
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
6 Уж бр. 10/2023
03.12.2023. године
Савска бр. 17а
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Милице Стојковић, председника већа, Небојше Ђуричића и Ане Милошевић, чланова већа, са судијским помоћником Александром Кецовић, као записничарем, одлучујући о жалби бирача А.А. из ..., изјављеној дана 01.12.2023. године у 20.02 часова, против решења Градске изборне комисије 02 бр. 013-84/23 од 28.11.2023. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 03.12.2023. године, у 13.30 часова, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба бирача А.А, изјављена против решења Градске изборне комисије 02 бр. 013-84/23 од 28.11.2023. године, као **НЕОСНОВАНА**.

Образложење

Решењем Градске изборне комисије 02 бр. 013-84/23 од 28.11.2023. године, објављеним на веб-презентацији Републичке изборне комисије дана 28.11.2023. године у 20.08 часова, одбијен је као неоснован приговор бирача А.А. из ..., поднет против решења Градске изборне комисије 02 број: 013-84/2023 од 26.11.2023. године, којим је проглашена изборна листа **УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ–ПРОМЕНА ЈЕ ПОБЕДА–СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОМИРЕЊА/USAME ZUKORLIĆ–PROMENA JE POBEDA–STRANKA PRAVDE I POMIRENJA**, коју је за изборе расписане за 17. децембар 2023. године, поднела Странка правде и помирења/Stranka pravde i pomirenja, те је одређено да се решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

Против наведеног решења, бирач А.А. је дана 01.12.2023. године у 20.02 часова, изјавила жалбу овом суду, преко Градске изборне комисије, због непотпуно утврђеног чињеничног стања и неправилне примене закона. У жалби је, између осталог, навела да су њени лични подаци злоупотребљени, тако што су се, без њене сагласности, нашли у

документацији коју је изборна листа УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ–ПРОМЕНА ЈЕ ПОБЕДА–СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОМИРЕЊА/USAME ZUKORLIĆ–PROMENA JE POBEDA–STRANKA PRAVDE I POMIRENJA поднела ГИК и то у овереној изјави бирача која гласи на њено име и презиме, као и у списку бирача који су наводно подржали наведену листу. Указала је да је на основу члана 25 ЗЛИ, установљена обавеза ГИК да се стара о законитом спровођењу локалних избора, што укључује и старање о томе да изјаве бирача које подржавају изборну листу, буду заиста дате од стране лица чији су лични подаци садржани у овереним изјавама. Међутим, доносећи побијано решење, ГИК је поступила супротно одредбама ЗЛИ и ЗУП, које се у складу са чланом 8 став 2 ЗЛИ примењују по приговорима. То подразумева и начело истине из члана 10 ЗУП, према коме је орган дужан да правилно, истинито и потпуно утврди све чињенице и околности које су од значаја за законито и правилно поступање у управној, а у конкретном случају и у изборној ствари. Такође, у ожалбеном решењу нема никакве назнаке да је приликом утврђивања чињеничног стања ГИК употребила иједно доказно средство предвиђено у ЗУП, осим увида у документацију наведене изборне листе. Додала је да, иако је у приговору навела да се претходно обратила ГИК са захтевом за увид у документацију која је предата уз наведену изборну листу и предложила да ГИК у складу са чланом 103 ЗУП изврши увид и проверу чињеница које је тражила поменути захтевом, ГИК то није учинио, нити се на било који начин изјаснио о захтеву. Истакла је да је ГИК била дужна да испита и њене наводе, као и наводе већег броја бирача који су се, на исти или сличан начин, обратили ГИК са захтевом за увид у документацију коју су поднеле изборне листе, због сумње да су у њој неовлашћено искоришћени њихови лични подаци, а што се може видети и у Регистру приговора на сајту РИК, те такво преиспитивање које је ГИК могла да предузме у складу са одредбама ЗУП, употребом доказних средстава, могло би да доведе до тога да се покаже да наведене изборне листе нису поднеле довољан број правно ваљаних изјава бирача. Додала је и то да се правна ваљаност изјаве не може тумачити искључиво у формалном смислу, како то чини ГИК, с обзиром на то да је основни елемент изјаве бирача – слободно изражена воља да подржи одређену изборну листу, што у конкретном случају не постоји. Такође, навела је да је остало нејасно из којих разлога се ГИК није обратила у складу са чланом 10 став 6 у вези са чланом 25 став 1 тачка 1 ЗЛИ, општинској управи где је оверена писана изјава која гласи на њено име, а чију валидност је оспорила, ради провере информација да ли су у књизи овере уписане овере изјава бирача о подршци спорним изборним листама, између осталог и њена наводна изјава, те уколико јесу, који је број тих изјава и под којим бројевима су уписане у књигама овере, као и да ли се у тим управама налазе примерци оверених изјава бирача датих наведеним изборним листама. У образложењу побијаног решења, ГИК упућује жалиљу на покретање парничног и кривичног поступка, не признавајући било какав значај њеној тврдњи да је њена изјава о подршци изборној листи фалсификована. Указала је да подаци о броју оверених изјава изборне листе УСАМЕ ЗУКОРЛИЋ–ПРОМЕНА ЈЕ ПОБЕДА–СТРАНКА ПРАВДЕ И ПОМИРЕЊА показују да је 1635 изјава бирача који подржавају ову изборну листу оверено пред општинским оверитељима, од укупно 1648 изјава, те имајући у виду бројне друге приговоре које су пред ГИК изјављивали бирачи, а за које су они указивали да су фалсификоване, при чему преовлађује број бирача чије су изјаве овераване пред општинским оверитељима,

те би испитивање ових случајева могло да доведе до закључка да ова изборна листа нема 1.500 веродостојних потписа, колико је потребно за проглашење. Предложила је суду да, у складу са овлашћењима из члана 33. Закона о управним споровима спроведе усмену јавну расправу, као и да својом одлуком мериторно реши овај изборни спор. Имајући у виду наведено, предложила је да Виши суд у Београду на основу члана 87 Закона о локалним изборима, поништи решење Градске изборне комисије 02 број бр. 013-84/23 од 28.11.2023. године, усвоји приговор, те поништи решење Градске изборне комисије 02 број 013-84/2023 од 26.11.2023. године којим је проглашена изборна листа број 10. под називом Усаме Зукорлић – Промена је победа – Странка правде и помирења и одбије проглашење изборне листе Усаме Зукорлић – Промена је победа – Странка правде и помирења, коју је за изборе расписане за 17.12.2023. године, поднела Странка правде и помирења 25.11.2023. године.

Градска изборна комисија је дана 02.12.2023. године, у 16.20 часова, доставила Вишем суду у Београду жалбу бирача А.А, са списима предмета и одговором на жалбу.

У одговору на жалбу 02 бр. 013-84-5/2023 од 02.12.2023. године Градске изборне комисије је наведено да Градска изборна комисија оспорава наводе у жалби у целости и сматра да је решење 02 бр. 013-84/23 од 28.11.2023. године законито, те да у свему остају при наводима из образложења ожалбеног решења. Такође је наведено да Градска изборна комисија нема овлашћења, нити могућности да утврђује веродостојност потписа, већ се потписи сматрају валидним уколико су оверени у складу са законом, као и да се утврђивање истинитости, односно неистинитости неке исправе може захтевати тужбом у парничном поступку, а да се постојање кривичног дела утврђује у кривичном поступку, те да то питање не може бити предмет разматрања и утврђивања у изборном поступку. Поред тога, истакнуто је да Градска изборна комисија не може утврђивати да ли су лица заиста потписала изјаве и да је управо стога уведена овера од стране надлежних оверитеља, који су гарант истинитости оверене изјаве. Управо стога се мора имати поверење у веродостојност оверене јавне исправе и свако другачије тумачење би било супротно природи поступка кандидовања на изборима, дакле свака оверена јавна исправа сматра веродостојном, док се у законом прописаном поступку не докаже супротно. У погледу навода да Градска изборна комисија није употребила ниједно доказно средство предвиђено Законом о општем управном поступку, истакнуто је да Закон о локалним изборима прописује сходну, а не супсидијарну примену Закона о општем управном поступку, што значи да се исти у поступку по приговору примењује у мери и на начин који је примерен изборном поступку, узимајући ту у обзир и рокове за поступање, одлучивање и објављивање одлуке по приговорима. Указано је и да су чланом 76, 77 и 78 Закона о избору народних посланика прописани услови под којима се решењем може одбацити изборна листа, одбити њено проглашење или наложити подносиоцу да отклони недостатке који не представљају основ за одбацивање или одбијање изборне листе, а да, у конкретном случају, ниједан од ових правних основа у односу на проглашену изборну листу није постојао, већ су се искључиво стекли услови за њено проглашење. Уколико би се прихватили наводи жалиоца, цео изборни систем би био доведен у питање, чиме би био учињен и озбиљан правни преседан, при чему поступањем Градске изборне комисије приликом проглашења изборне листе Усаме

Зукорлић – Промена је победа – Странка правде и помирења ничим нису била угрожена жалиочева права, односно није јој нанета никакава штета. Предложено је да суд одбије жалбу као неосновану, с обзиром на то да је решење Градске изборне комисије 02 Број: 013-84/23 од 28.11.2023. године, којим је одбијен приговор против решења као неоснован, у потпуности законито.

Испитујући законитост оспореног решења, на основу овлашћења из члана 86 Закона о локалним изборима ("Службени гласник РС", бр. 14/22) Виши суд у Београду је нашао да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, па је оценом жалбених навода, одговора на жалбу и списка предмета нашао да жалба није основана.

Оспоравајући правилност и законитост побијаног решења, бирач А.А. у жалби наводи да Градска изборна комисија није могла да прогласи изборну листу Усаме Зукорлић – Промена је победа – Странка правде и помирења, а с обзиром на то да су њени лични подаци злоупотребљени, те да су се без њене сагласности нашли у документацији коју је наведена изборна листа поднела ГИК и то у овереној изјави бирача која гласи на њено име и презиме, као и у списку бирача који су наводно подржали предметну листу, а које наводе је истакла и у приговору који је изјавила на решење Градске изборне комисије 02 број: 013-84/2023 од 26.11.2023. године.

Међутим, према оцени суда, изнети жалбени наводи не доводе у питање правилност одлуке Градске изборне комисије, којом је одбијен као неоснован приговор бирача А.А, поднет против решења исте комисије о проглашењу изборне листе Усаме Зукорлић – Промена је победа – Странка правде и помирења, а ово из следећих разлога:

Наиме, одредбом члана 76 став 1 Закона о избору народних посланика ("Сл. гласник РС", бр. 14/22), а на чију сходну примену упућује члан 8 став 1 Закона о локалним изборима, прописано је да неблаговремено поднету изборну листу, неуредну изборну листу и изборну листу коју је поднело лице које по закону није овлашћено да предлаже кандидате за народне посланике Републичка изборна комисија одбацује решењем, док је ставом 2 прописано да се неуредном изборном листом сматра списак кандидата за народне посланике који није поднет на прописаном обрасцу или који не садржи назив изборне листе или назив подносиоца изборне листе или прописане податке о кандидатима за народне посланике.

Чланом 77 истог закона је прописано да Републичка изборна комисија решењем одбија да прогласи изборну листу ако је за народног посланика предложено лице које нема изборно право, које је кандидат за народног посланика на раније проглашеној изборној листи, или које је носилац раније проглашене изборне листе, ако нису поштована законска правила о заступљености полова на изборној листи и ако назив подносиоца изборне листе и назив изборне листе нису одређени у складу са законом.

Према стању у списима и разлозима образложења жалбом оспореног решења произлази да је у поступку разматрања изборне листе Усаме Зукорлић – Промена је

победа – Странка правде и помирења, утврђено да је подносилац изборне листе политичка странка Странка правде и помирења, уписана у Регистар политичких странака, као и да је листу поднео Семир Маџаљ, лице овлашћено за подношење изборне листе, да је од стране ГИК посебним решењем утврђено да наведена изборна листа има положај изборне листе националне мањине у смислу Закона о локалним изборима на изборима за одборнике Скупштине града Београда расписаним за 17. децембар 2023. године, затим је утврђено да изборна листа испуњава услове из члана 41 Закона о локалним изборима у погледу заступљености мање заступљеног пола на изборној листи, да је уз изборну листу приложена сва законом прописана, правноваљана документација, да је уз изборну листу достављена и изјава о намери коришћења средстава из јавних избора за покриће трошкова изборне кампање, као и списак бирача који подржавају изборну листу на обрасцу ГИКО - 4/23, у електронском облику у који је уписано 1.648 бирача, док је пребројавањем достављених изјава бирача да подржавају изборну листу на обрасцу ГИКО - 3/23, утврђено да је достављено 1.648 изјава, од којих је 9 изузето јер је утврђено да нису правно ваљане, те да је након провере бирача у бирачком списку укупан број прихваћених и необрађених бирача 1.632, док је 7 бирача одбијено (из разлога јер је бирач подржао другу изборну листу, односно јер има пребивалиште на територији друге ЈЛС). Надаље, имајући у виду да је реч о изборној листи националне мањине, односно да је у складу са чланом 43 став 1 тачка 7 и члана 77 Закона о локалним изборима за проглашење изборне листе потребно 1.500 бирача, те да је Градска изборна комисија узела у обзир само онај број писмених изјава који је био потребан за проглашење изборне листе, а након чега је нашла да су у конкретном случају испуњени законом прописани услови за проглашење изборне листе Усаме Зукорлић – Промена је победа – Странка правде и помирења, за изборе за одборнике Скупштине града Београда, расписане за 17. децембар 2023. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, а полазећи од цитираних законских одредби које ближе регулишу разлоге за одбачај изборне листе, односно разлоге за одбијање проглашења изборне листе, према оцени суда, а како је то правилно закључио и првостепени орган доносићи побијано решење, наводи бирача А.А. да је неко незаконито прибавио и употребио њене личне податке и навео их у изјави подршке предметној изборној листи, сами по себи, не представљају законски основ за одбачај односно одбијање проглашења изборне листе, а уз коју листу је, како је то током поступка утврђено, достављен довољан број правно ваљаних писмених изјава оверених од стране за то надлежних органа, односно ималаца јавних овлашћења При томе, узимајући у обзир чињеницу да је у конкретном случају од стране Градске изборне комисије, са списка бирача који подржавају наведену изборну листу, прихваћено укупно 1.632 бирача, док је за проглашење изборне листе потребно да исту својим потписом подржи 1.500 бирача, а да су у оквиру законом прописаног рока за подношење приговора, против решења Градске изборне комисије 02 број: 013-84/2023 од 26.11.2023. године којим је проглашена листа Усаме Зукорлић – Промена је победа – Странка правде и помирења поднета само два приговора, од којих је један предметни приговор подносиоца жалбе А.А, а што је утврђено увидом у Регистар приговора Републичке изборне комисије, то према оцени суда, околност што два од укупно прихваћених 1.632 бирача са списка, оспоравају валидност датог потписа, не доводи у

питање постојање довољног броја потписа за проглашење изборне листе у конкретном случају.

Поред наведеног, како се околности на које се у жалби указује, не могу подвести ни под један од таксативно прописаних разлога за одбачај, односно одбијање проглашења изборне листе, па самим тим ни довести у питање правилност и законитост побијаног решења Градске изборне комисије, према оцени суда, бирач А.А. може искористити друге механизме правне заштите уколико сматра да су њени лични подаци злоупотребљени, а како је то уосталом правилно закључила и Градска изборна комисија, доносећи побијано решење.

Суд је одлуку у овој правној ствари решио без одржавања јавне расправе у смислу члана 33 став 2 Закона о управним споровима имајући у виду да је суд на основу стања у списима предмета могао да цени законитост оспореног акта без одржавања јавне расправе.

Приликом одлучивања, суд је имао у виду и друге наводе који су изнети у жалби, али је с обзиром на изнете разлоге и правно становиште суда, нашао да исти нису од утицаја на евентуално другачије пресуђење, па их није посебно образлагао.

Имајући у виду напред наведено, суд је на основу члана 40 став 1 и 2 Закона о управним споровима, а сходно члану 8 Закона о локалним изборима, донео одлуку као у диспозитиву пресуде.

РЕШЕНО У ВИШЕМ СУДУ У БЕОГРАДУ
Дана 03.12.2023. године у 13.30 часова, 6 Уж бр. 10/23

Записничар
Александра Кецовић

Председник већа – судија
Милица Стојковић

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Обрадовић